

Nr 9

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1962 vid dess fyrtiosjätte sammanträde fattade beslut.

Genom en den 25 januari 1963 dagtecknad proposition, nr 29, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, anhållit om riksdagens yttrande angående följande i nämnda protokoll omförmälda, av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1962 vid dess fyrtiosjätte sammanträde fattade beslut, nämligen

1. Konvention (nr 117) angående socialpolitikens grundläggande syften och normer.

2. Konvention (nr 118) angående utlänningars likställande med ett lands egna medborgare i fråga om social trygghet.

3. Rekommendation (nr 116) angående förkortning av arbetstiden.

4. Rekommendation (nr 117) angående yrkesutbildning.

5. Akt angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Texterna till dessa internationella instrument har såsom bilagor (bil. A—E) fogats till propositionen. Beträffande dessa texter får utskottet hänvisa till nämnda bilagor. Redogörelse för remissyttranden återfinnes i propositionen.

I propositionen föreslås att konvention nr 118 samt akten ratificeras av Sverige, medan däremot konvention nr 117 inte för närvarande anses böra ratificeras. Av de båda rekommendationerna anses nr 116 ej böra för närvarande föranleda några särskilda åtgärder, medan i fråga om nr 117 föreslås att denna skall, i den mån så befinnes möjligt och lämpligt, tagas i beaktande vid yrkesutbildningsverksamhetens framtida utformning.

Internationella arbetskonferensens fyrtiosjätte sammanträde hölls i Genève under tiden 6—28 juni 1962. I sammanträdet deltog över 1 000 representanter för 92 av organisationens då 102 medlemsstater, av vilka det stora flertalet sändt fullständiga delegationer, dvs. två regerings-, ett arbetsgivar- och ett arbetstagarombud. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation.

Enligt artikel 19 i Internationella arbetsorganisationens stadga skall ifrågasvarande internationella instrument underställas riksdagen.

Konvention angående socialpolitikens grundläggande syften och normer

Ifrågavarande internationella instrument är icke någon ny konvention utan utgör en revision av en vid 1947 års Internationella arbetskonferens antagna konvention (nr 82) angående socialpolitik i områden belägna utanför moderlandet. Frågan om revision av konvention nr 82 hade uppförts på dagordningen för 1962 års konferens med anledning av en resolution, som antagits vid ILO:s första regionala konferens för Afrika (Lagos, december 1960).

Revisionen är i första hand avsedd att göra det möjligt för tidigare icke självstyrande områden att förbli bundna av de i konvention nr 82 fastställda normerna. Dessa har varit tillämpliga på icke självstyrande områden i kraft av de förpliktelser som åvilat stater, vilka burit ansvaret för nämnda områdens administration, innan de blivit självständiga. Under konferensens utskottsbehandling uttalades emellertid från arbetstagarnas och vissa regeringars sida att konventionen inte borde begränsas till att endast avse icke självstyrande områden, vilka nyligen blivit självständiga, utan konventionen borde stå öppen för ratificering även av andra länder, i den mån de fann, att konventionen innehöll målsättningar, som var av betydelse för dem. Den reviderade konventionstexten utformades i enlighet med nämnda uttalande, vilket innebär att varje medlemsstat kan bestämma, huruvida den kan och önskar ansluta sig till konvention nr 117.

Konventionen antogs av konferensen med 294 röster mot 0 och 15 nedlagda. Samtliga svenska ombud röstade för konventionen.

Konventionen

I konventionen återges med erforderliga modifikationer de bestämmelser i 1947 års konvention som berör höjande av levnadsstandarden, migrerande arbetstagare, löner och därmed sammanhängande frågor, förbud mot diskriminering på grund av ras, hudfärg, kön, trosbekännelse, stamtillhörighet eller medlemskap i facklig sammanslutning samt undervisning och utbildning. Slutartiklarna i konventionen innehåller en bestämmelse (artikel 19), vari stadgas att ikraftträdandet av konventionen icke skall innebära uppsägning *ipso jure* av 1947 års konvention av medlem, för vilken sistnämnda konvention även i fortsättningen skall vara gällande, och ej heller skall medföra att sistnämnda konvention icke längre står öppen för ytterligare ratificering.

Konvention angående utlänningars likställande med ett lands egna medborgare i fråga om social trygghet

Vid 1961 års arbetskonferens hade diskuterats möjligheten av att antaga ett antal internationella instrument, vilka skulle tillförsäkra arbetstagare sysselsatta i ett främmande land ett skydd likvärdigt det som i enlighet med landets system för social trygghet tillkom dess egna medborgare. I detta syfte hade konferensen godkänt vissa preliminära förslag till en konvention och en rekommendation. Det må även bringas i erinran att redan 1952 års konferens hade antagit en resolution, vari uttalades att bestämmelserna om lika behandling i den samma år antagna konventionen om minimistandard för social trygghet (nr 102) icke helt tillfredsställande behandlade det komplicerade problem på den sociala trygghetens område som uppstår för ett land i och med att utländska och migrerande arbetstagare vistas i landet; därför rekommenderades i resolutionen att ett särskilt internationellt instrument skulle antagas, som reglerade denna fråga.

Vid 1962 års arbetskonferens diskuterades av ILO utarbetade förslag till texter avseende en konvention och en rekommendation med beaktande av de konklusioner, vartill föregående konferens kommit. Dessa förslag behandlade tre särskilda frågor, nämligen utlänningars likställande med ett lands egna medborgare inom landets territorium, utgivande av förmåner till personer bosatta i utlandet samt vidmakthållande av migrerande personers rättigheter och fördelning mellan emigrations- och immigrationslandet av därav härflytande kostnader.

Sedan konventionstexten under behandlingen i vederbörande konferensutskott blivit föremål för vissa ändringar, antogs konventionen av konferensen med 251 röster mot 1 och 50 nedlagda. Den föreslagna rekommendationen med därvid fogade typbestämmelser till ledning för utarbetandet av multilaterala eller bilaterala avtal uppnådde däremot icke för godkännande erforderlig majoritet och blev därför ej antagen. Samtliga svenska ombud röstade för såväl konventionen som rekommendationen.

Konventionen

I konventionen stadgas att varje medlemsstat, för vilken konventionen är i kraft, skall inom sitt territorium i förhållande till sin lagstiftning tillförsäkra medborgare från varje annan medlemsstat, som ratificerat konventionen, samma behandling som statens egna medborgare, i fråga om såväl anslutning till som rätt till förmåner inom varje gren av social trygghet, beträffande vilken medlemsstaten godtagit konventionens förpliktelser. Ett lands ratificering må omfatta en eller flera av följande grenar av social trygghet, nämligen hälso- och sjukvård, kontantförmåner vid sjukdom, förmåner vid havandeskap och barnsörd, förmåner vid invaliditet, förmåner vid ålderdom, förmåner till efterlevande, förmåner vid yrkesskada, förmåner vid arbetslöshet samt familjeförmåner. Ratificerande stat kan till-

foga ytterligare grenar till dem som omfattas av dess ursprungliga ratifikationshandling.

Konventionen föreskriver vad angår förmåner att likabehandlingen skall garanteras utan villkor med avseende på bosättning. Likväl kan i fråga om vissa förmåner, vilkas utgivande är oberoende av direkt finansiellt deltagande från de skyddade personernas eller deras arbetsgivares sida eller av viss kvalifikationstid i förvärvsarbete, uppställas krav på bosättning.

Vad beträffar utgivande av förmåner till personer bosatta utomlands stadgar konventionen, att ålders-, invalid- och efterlevandepensioner samt livräntor på grund av yrkesskada på vissa villkor skall utgivas även till förmanstagare bosatta utomlands. I detta hänseende gick konferensen längre än den hade gjort i samband med den förberedande behandlingen år 1961, i det att den utsträckte bestämmelserna rörande utgivande av förmåner utomlands till att omfatta s. k. icke kontributiva förmåner, t. ex. familjeförmåner. Härigenom vidgades ifrågavarande bestämmelsers tillämpningsområde avsevärt. Slutligen innehåller konventionen vad angår migrerande arbetstagare bestämmelser om sammanläggning av försäkrings-, anställnings-, bosättnings- och liknande perioder för förvärvande, vidmakthållande eller återvinnande av rättigheter beträffande ålders-, invalid- och efterlevandepensioner. Konventionen äger utan villkor om ömsesidighet tillämpning på flyktingar och statslösa.

Rekommendation angående förkortning av arbetstiden

Frågan om förkortning av arbetstiden hade behandlats såväl vid 1960 som vid 1961 års arbetskonferens, men ett vid sistnämnda konferens efter sedvanlig utskottsbehandling framlagt förslag till rekommendation föll vid slutlig omröstning i konferensens plenum, emedan stadgeenlig majoritet för förslaget ej uppnåddes. Med anledning härav hade arbetsbyråns styrelse beslutat, att frågan skulle på nytt uppföras på konferensens dagordning i syfte att få en rekommendation i ämnet definitivt antagen.

Man lyckades nu vid 1962 års konferens i stort sett utjämna tidigare motsättningar och få till stånd en text, som antogs med stor majoritet (255 röster mot 22 och 46 nedlagda). Samtliga svenska ombud röstade för rekommendationen.

Rekommendationen

Denna rekommendation är avsedd att komplettera och underlätta genomförandet av redan befintliga internationella instrument rörande arbetstiden. Den uppställer i inledningen fyrtiotimmarsveckan — fastslagen i 1935 års konvention angående fyrtiotimmarsveckan — såsom socialt mål att uppnås, om så är nödvändigt i etapper, samt bestämmer en övre gräns för den normala arbetstiden i enlighet med 1919 års konvention angående arbetstiden inom industrien. I rekommendationens operativa del uttalas att den normala

arbetstiden bör förkortas successivt, när så befinnes lämpligt, i syfte att den sociala norm som anges i inledningen uppnås utan minskning i arbetstagar-
nas lön samt att om den normala arbetstiden per vecka överstiger 48 tim-
mar, åtgärder omedelbart bör vidtagas för att nedbringa arbetstiden till
nämnda nivå utan minskning i arbetstagarernas lön. Emellertid framhålles i
rekommendationen att ekonomiska synpunkter bör beaktas, innan arbetsti-
den nedbringas under 48 timmar i veckan, och det är i själva verket detta ut-
talande, varigenom instrumentet erhållit den önskade flexibiliteten, som
tillförsäkrade rekommendationen ett så starkt stöd vid 1962 års konferens.
Principen om en successiv förkortning av arbetstiden bör, säger rekomm-
endationen, bringas i tillämpning på ett sätt som är lämpligt med hänsyn
till de särskilda förhållandena inom varje land och inom varje sektor av eko-
nomisk verksamhet, med beaktande av bl. a. det stadium av ekonomisk ut-
veckling landet uppnått, vidmakthållandet av landets totala produktion, dess
konkurrensförmåga inom den internationella handeln, utvecklingsländernas
behov av att höja befolkningens levnadsstandard samt önskemålen från ar-
betsgivar- och arbetstagarorganisationerna inom berörda näringsgrenar rö-
rande sättet för arbetstidsförkortningens genomförande.

Principen om förkortning av arbetstiden må bringas i tillämpning i etap-
per, antingen tidsmässigt eller med avseende på skilda grenar eller sektorer
av näringslivet. Den kan bringas i tillämpning genom lagstiftning, kollektiv-
avtal, skiljedom, eller en kombination av dessa olika medel, eller på varje
annat sätt som är förenligt med nationella sedvänjor, beroende av vilket som
finnes mest lämpligt med hänsyn till nationella förhållanden och till behoven
inom varje näringsgren.

Slutligen innehåller rekommendationen detaljerade anvisningar rörande
tillämpningsmetoder, däribland regler för samråd med arbetsgivare och ar-
betstagarare. Rekommendationen äger inte tillämpning på jordbruk, transpor-
ter till sjöss eller havsfiske, för vilka näringsgrenar särskilda bestämmelser
bör utformas.

Rekommendation angående yrkesutbildning

Rekommendationen angående yrkesutbildning har varit föremål för be-
handling vid två på varandra följande internationella arbetskonferenser. En
första diskussion rörande rekommendationen ägde sålunda rum år 1961 och
ledde efter ytterligare överväganden vid 1962 års konferens till instrumen-
tets antagande.

Genom den nya rekommendationen har ILO:s principer på detta område
reviderats och moderniserats med beaktande av den utveckling som ägt rum
och de erfarenheter som vunnits under senare tid. Tillika har konferensen
genom rekommendationens antagande fastställt mål och normer för ILO:s
framtida verksamhet i fråga om yrkesutbildning, ett ämne som Interna-

tionella arbetsbyrån för närvarande ägnar mer än hälften av sin operativa verksamhet.

Rekommendationen antogs med 320 röster mot 0; en röst nedlades.

Rekommendationen

Såsom framhålles i inledningen till rekommendationen ersätter denna 1939 års rekommendationer angående yrkesutbildning respektive lärlingsväsande ävensom 1950 års rekommendation angående yrkesutbildning för vuxna.

Under rubriken »Allmänna principer» uttalas i den nya rekommendationen att den äger tillämpning på varje slag av utbildning, som har till syfte att förbereda eller omskola en person för hans första eller senare anställning eller för befordran inom alla grenar av förvärvslivet, däri inbegripen sådan allmän undervisning, yrkesutbildning och teknisk utbildning som må anses nödvändig för detta ändamål. Från rekommendationens tillämpningsområde undantages emellertid utbildning för företags- eller arbetsledande poster över förmansnivå, sjömansutbildning samt utbildning inom jordbruket. De båda sistnämnda kategorierna arbetstagare undantages, emedan de redan omfattas av två rekommendationer av år 1946 respektive år 1956.

I fortsättningen uttalas under nyssnämnda rubrik att utbildning icke är något självändamål utan ett medel, varigenom en persons yrkesanlag utvecklas under vederbörligt hänsynstagande till arbetstillfällena och varigenom den enskilde får möjlighet att utnyttja sina anlag på det sätt som både för honom själv och för samhället är fördelaktigast; utbildningen bör vara så anordnad att den verkar personlighetsutvecklande, i synnerhet då fråga är om ungdom. Rekommendationen betonar, att utbildning är en process, som fortgår under den enskildes yrkesverksamma period i enlighet med hans behov som individ och som samhällsmedlem. Det deklarerar vidare att utbildning bör vara fri från varje form av diskriminering på grund av ras, hudfärg, kön, religion, politisk uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung. Slutligen framhålles bland de allmänna principerna att utbildning kräver ett fortgående samarbete mellan alla därav berörda organ och personer, särskilt myndigheter, utbildningsinstitutioner samt arbetsgi- var- och arbetstagarorganisationer.

De tekniska delarna av rekommendationen omfattar alla aspekter på yrkesutbildning och utarbetandet av planer för densamma på alla olika nivåer.

Den avdelning av rekommendationen, som behandlar planering och administration på riksplanet, och som är av särskilt intresse för sådana länder som just har börjat bygga upp sin yrkesutbildningsverksamhet, betonar vikten av att yrkesutbildningen administrativt samordnas. Denna samordning bör garantera, att vägarna för tillträde till yrken, särskilt de manuellt inriktade, bör vara tillräckliga för att kunna motsvara behovet inom alla grenar av näringslivet och anpassade efter de enskilda elevernas förmåga,

intressen och förhållanden. Vidare lämnas ett antal praktiska anvisningar rörande administrationen av ett nationellt system av utbildningsinstitutioner, t. ex. i fråga om arbetskraftsplanering, standardiserade läroplaner, utbildningsmetoder, kunskapsprov.

Särskild uppmärksamhet ägnas åt organisation och metoder för utbildning på företagsnivå. Rekommendationens anvisningar, som utformades med utvecklingsländernas behov för ögonen, är till stor del grundade på erfarenheter från de i industriellt avseende högre utvecklade länderna. De delar av rekommendationen som särskilt äger tillämpning på utvecklingsländerna omfattar i övrigt ett avsnitt om snabbutbildning i syfte att tillgodose dessa länders trängande behov av utbildad arbetskraft samt ett avsnitt rörande de ledande principerna för utbildningspolitiken.

Rekommendationen behandlar även ett flertal andra frågor såsom insamling av informationer rörande olika utbildningsmöjligheter, yrkesvägledning och urval, yrkesförberedelse, lärlingskap samt lärarpersonal i utbildningsinstitutioner och företag.

Akt angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga

Internationella arbetsbyråns styrelse hade framlagt förslag om vissa ändringar av Internationella arbetsorganisationens stadga i syfte att få till stånd en ökning av antalet medlemmar i styrelsen från 40 till 48. Genom den föreslagna ökningen skulle styrelsens sammansättning anpassas till de ändringar i arbetsorganisationens medlemstal som ägt rum sedan år 1953, då den senaste revisionen företogs (jfr prop. 54 till 1954 års riksdag). Sedan dess hade 56 stater vunnit anslutning till eller återinträtt i organisationen (vars medlemstal vid utgången av år 1962 uppgick till 104). Det hade följaktligen börjat framstå såsom nödvändigt att utvidga styrelsen — dock utan att förändra dess karaktär av sekretariatets ledande organ — i syfte att garantera såväl representation för det kontinuerligt stigande antalet berörda intressen som effektiviteten i styrelsens verksamhet.

Förslaget hänsköts till ett av konferensens utskott och på dess rekommendation antog konferensen enhälligt en akt rörande vissa ändringar i artikel 7 av Internationella arbetsorganisationens stadga. Genom bestämmelserna i denna akt ökas antalet regeringsrepresentanter i styrelsen från 20 till 24, antalet arbetsgivarrepresentanter från tio till 12 och antalet arbetstagarrepresentanter likaledes från tio till 12. Dessutom skall 14 av de 24 regeringsrepresentanterna (i stället för tio såsom hittills varit fallet) väljas av regeringsdelegaterna vid konferensen med undantag för delegaterna från de tio i industriellt hänseende mest betydande staterna, vilka är ständiga medlemmar av styrelsen. Tillika ströks den numera föråldrade bestämmelsen i mom. 4 av artikel 7 att två representanter för arbetsgivarna och två för arbetarna skulle tillhöra utomeuropeiska stater. Akten kommer att träda i kraft när den ratificerats eller godkänts av två tredjedelar av organisationens medlemsstater, däribland fem av sistnämnda tio stater.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Aspling, har anfört:

»Vad först beträffar *konventionen (nr 117) angående socialpolitikens grundläggande syften och normer* anser jag i likhet med ILO-kommittén att ett slutgiltigt ställningstagande till frågan huruvida konventionen bör ratificeras av Sverige bör uppskjutas till dess klarhet vunnits om hur i första hand de nordiska länderna ställer sig till ratifikationsspörsmålet. Jag har därför intet att erinra mot ILO-kommitténs uppfattning att detta spörsmål bör hänskjutas till Nordiska socialpolitiska kommittén, som har tillsatt ett särskilt underutskott för genomgång av ILO-konventioner. Sedan sistnämnda kommittés yttrande föreligger kan frågan om svensk ratifikation upptagas till förnyat övervägande.

Den inbördes likabehandling av olika medlemsstaters medborgare som är syftet med *konventionen (nr 118) angående utlänningars likställande med ett lands egna medborgare i fråga om social trygghet* måste enligt min mening vara en naturlig konsekvens av hela det komplex av sociala lagstiftnings- och trygghetsåtgärder, som byggts upp inom ILO:s medlemsstater och som i viss utsträckning fått sin utformning bestämd av de konventioner och rekommendationer som antagits inom ILO. En sådan likabehandling har också kommit att framstå såsom en följdriktig utveckling av det ökade mellanstatliga folkutbyte som ägt rum framför allt efter andra världskriget och som, speciellt för arbetskraftens del, skapat en internationell marknad. Detta folkutbyte har blivit ett led i en bättre hushållning med den mänskliga arbetskraften i syfte att stegra produktionen och levnadsstandarden, samtidigt som värdefulla kontakter skapats mellan länderna till fromma för samförstånds- och fredssträvandena i världen.

För Sveriges del har förbindelserna med andra länder utvecklats starkt efter kriget, och vårt land, som tidigare var ett emigrationsland, har numera under olika perioder och för olika delar av näringslivet haft intresse av att arbetskraft kunnat tillföras landet utifrån för att här sättas in i produktionen. Det framstår som en naturlig sak att utländska arbetstagare här i landet i möjlig mån får del av den sociala trygghet som landets egna medborgare åtnjuter.

Jag ansluter mig därför till ILO-kommitténs förslag att Sverige skall ratificera konventionen nr 118.

En ratifikation kan grundas på en eller flera av de grenar av det sociala trygghetssystemet som finns angivna i artikel 2 mom. 1. På de skäl som anförts av ILO-kommittén anser jag liksom kommittén, att Sveriges ratifikation i nuvarande läge bör avse de i nyssnämnda moment under a)—c) samt g) och h) angivna grenarna, dvs. hälso- och sjukvård, kontantförmåner vid sjukdom samt förmåner vid havandeskap och barnsörd, vid yrkeskada och vid arbetslöshet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att beträffande arbetslöshetshjälpen utfärda härav betingade föreskrifter. I rati-

fikationshandlingen skall i enlighet med artikel 2 mom. 3 angivas att Sverige godtagit konventionens förpliktelser beträffande de nyss angivna fem grenarna.

Enligt artikel 2 mom. 4 kan en stat som ratificerat konventionen sedermera utsträcka ratifikationen till att omfatta en eller flera av de grenar, som ej medtagits i dess ursprungliga ratifikation. För Sveriges vidkommande skulle detta innebära att ratifikation i framtiden kan utvidgas till att avse förmåner vid invaliditet och ålderdom och i händelse av familjeförsörjarens död ävensom familjeförmåner. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att allteftersom förutsättningar för nya åtaganden skapas utsträcka ratifikationen.

Till vad ILO-kommittén anfört beträffande *rekommendationen (nr 116) angående förkortning av arbetstiden* kan jag ansluta mig. I likhet med kommittén anser jag att rekommendationen inte för närvarande bör föranleda några särskilda åtgärder från svensk sida.

Rekommendationen (nr 117) angående yrkesutbildning ersätter ett antal tidigare av ILO antagna rekommendationer på yrkesutbildningens område. Avsikten med den nya rekommendationen är att revidera och modernisera ILO:s principer för yrkesutbildning under hänsynstagande till den utveckling på området som ägt rum under senare tid.

Gentemot rekommendationens allmänna principer eller innehåll i övrigt har i stort sett inga erinringar framförts. En närmare prövning av frågan huruvida rekommendationens anvisningar kan och bör tillämpas på svenska förhållanden torde det få ankomma på vederbörande myndigheter att verkställa. Jag ansluter mig sålunda till den av ILO-kommittén uttalade uppfattningen att rekommendationen skall överlämnas till arbetsmarknadsstyrelsen, skolöverstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning för beaktande i samband med yrkesutbildningsverksamhetens framtida utformning.

Vad slutligen beträffar den vid konferensen antagna *akten angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga* må erinras om att enligt stadgans artikel 7 mom. 1 i dess nu gällande lydelse Internationella arbetsbyråns styrelse skall bestå av 40 personer, av vilka 20 skall representera medlemsstaternas regeringar samt 10 arbetsgivarna och 10 arbetstagarna. Mom. 2 av samma artikel föreskriver vidare, att av de 20 ledamöter, som representerar regeringarna, 10 skall utses av de medlemmar, som i industriellt hänseende är de mest betydande, samt 10 av de medlemmar, som därtill blivit utsedda av regeringarnas ombud vid konferensen, med undantag av ombuden för nyssberörda 10 i industriellt hänseende mest betydande medlemmar. I mom. 4 slutligen stadgas bl. a., att två representanter för arbetsgivarna och två för arbetstagarna skall tillhöra utomeuropeiska stater.

De vid 1962 års arbetskonferens antagna ändringarna i stadgan innebär, att antalet ledamöter i styrelsen ökas från 40 till 48, av vilka 24 skall representera regeringarna, 12 arbetsgivarna och 12 arbetstagarna. Av de 24 ledamöter som skall företräda regeringarna skall liksom hittills 10 utses av de medlemsstater, som i industriellt hänseende är de mest betydande, och

14 av regeringarnas ombud vid konferensen med undantag av ombuden för nyssnämnda 10 stater. Därjämte har bestämmelsen att två arbetsgivarombud och två arbetstagarombud skall tillhöra utomeuropeiska stater slopats.

Den nu beslutade stadgeändringen har ansetts motiverad av den ökning av arbetsorganisationens medlemsantal som ägt rum genom att åtskilliga — sammanlagt 56 — stater vunnit inträde eller återupptagits i organisationen under den tid som förflutit från år 1953, då styrelseledamöternas antal senast ökades, och fram till tidpunkten för avhållandet av 1962 års arbetskonferens. Det synes mig uppenbart, att arbetsorganisationens numerära tillväxt bör leda till en rimlig breddning av arbetsbyråns styrelse för att därigenom bereda medlemsstaterna vidgade möjligheter att öva inflytande på riktlinjerna för arbetsorganisationens verksamhet.

Vad slutligen angår stadgans regel att ett visst minimiantal av styrelsens arbetsgivar- respektive arbetstagarrepresentanter skall vara utomeuropeiska framstår föreskriften härom numera såsom föråldrad, varför den bör utgå.

Jag tillstyrker alltså att 1962 års akt angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga ratificeras av Sverige.»

Utskottet

Utskottet finner ej anledning till erinran mot vad föredragande departementschefen yttrat om nu ifrågakvarande av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens antagna konventioner, rekommendationer och akt.

Utskottet får på grund härav hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande proposition, nr 29, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 5 mars 1963

På andra lagutskottets vägnar:

JOHN R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Nils Elowsson, Axel Svensson, fru Hamrin-Thorell, fru Carlqvist, fröken Nordström, herrar Lars Larsson, Enarsson och Thorsten Larsson;

från a n d r a kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Nilsson i Göteborg, Lundberg, Rimmerfors, fröken Wetterström, fru Eriksson i Ängelholm, fru Svensson i Kungsör och herr Gomér.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.